

KS. JANUSZ GREŻLIKOWSKI ^{a, b, ©}

 0000-0002-8538-9208

- ^a Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; Wydział Prawa Kanonicznego; Instytut Prawa Kanonicznego, ul. Dewajtis 5, 01-815 Warszawa, PL
- ^b Teologiczne Towarzystwo Naukowe Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, ul. Prymasa Stanisława Karnkowskiego 3, 87-800 Włocławek, PL
- [©] J.Grezlikowski@Diecezja.Wloclawek.PL

Homini et Ecclesiae serviens. Księga Pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Henrykowi Stawniakowi z okazji 70. rocznicy urodzin, red. A. Domaszk, R. Kamiński, Warszawa : Wydawnictwo Naukowe UKSW 2023, 489 s.

Tradycją i dobrym zwyczajem uniwersytetów i wyższych uczelni jest to, że dla uczczenia swoich profesorów i okazania im uznania, szacunku i wdzięczności za wkład w rozwój środowiska akademickiego oraz nauki i dydaktyki, dedykują im księgi jubileuszowe czy pamiątkowe. Tym samym uświadamiają środowisku naukowemu i studentom, iż poziom, dobre wykonanie zadań badawczych i dydaktycznych wyższych uczelni zależy przede wszystkim od pracy i osiągnięć ich profesorów. To ich praca decyduje o znaczeniu uczelni, jej randze oraz osiągnięciach. Jest to ważne szczególnie w odniesieniu do środowiska naukowego prawników i kanonistów, kiedy obserwuje się w dzisiejszych czasach ograniczone zaufanie do prawa, instytucji prawnych oraz podważa się status społeczny prawników. Stąd z zadowoleniem należy przyjąć księgę pamiątkową, którą Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie dedykuje swemu profesorowi i uczoneму, byłemu dziekanowi – ks. prof. dr. hab. Henrykowi Stawniakowi z okazji 70. rocznicy urodzin.

Księgę pamiątkową pod tytułem nawiązującym do działalności ks. prof. Stawniaka *Homini et Ecclesiae serviens (Służąc człowiekowi i Kościołowi)* wydało Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, jako dowód życzliwości i wdzięczności za jego pracowite życie, osiągnięcia naukowych i dydaktyczne oraz zasługi dla

rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego, a przede wszystkim dla Wydziału Prawa Kanonicznego tegoż uniwersytetu. Księga pamiątkowa została podzielona zasadniczo na dwie części: *O jubilacie* (s. 11–69), która przedstawia czytelnikowi informacje o ks. prof. Stawniaku – życiorys i dorobek naukowy, druga natomiast zawiera 31 opracowań (artykułów) różnych autorów, głównie polskich kanonistów, które zostały ujęte tematycznie według schematu: *Prawo kanoniczne – zagadnienia różne* (s. 73–286), *Prawo kanoniczne o sakramentach* (s. 287–347), *Prawo kanoniczne małżeńskie* (s. 349–465) oraz *Varia* (s. 467–489).

Część pierwsza *O jubilacie* zawiera zdjęcie ks. profesora (s. 5), *Spis treści* (s. 7–10), *Słowo od Redaktorów* – ks. Arkadiusza Domaszka SDB i ks. Rafała Kamińskiego CSMA (s. 13–14), *Słowo gratulacyjne rektora UKSW* – ks. prof. dr. hab. Ryszarda Czekalskiego (s. 15–16), *Słowo dziekana Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW* – o. prof. dr. hab. Dariusza Borka (s. 17–18) oraz *Słowo inspektora Zgromadzenia Salezjanów* – ks. Tadeusza Itrycha SDB (s. 19), następnie *Życiorys ks. Henryka Stawniaka* (s. 21–22) oraz szczegółowy wykaz *Dorobku naukowego i dydaktycznego* (s. 23–53). Z tej części czytelnik dowiaduje się, że ksiądz profesor urodził się 20 stycznia 1952 r. w miejscowości Łąd w województwie wielkopolskim. Tam skończył szkołę podstawową, po czym kontynuował naukę w liceum ogólnokształcącym w Słupcy, uzyskując w 1971 r. świadectwo maturalne. Po maturze wstąpił do Zgromadzenia Towarzystwa św. Franciszka Salezego (salezianie). Po odbyciu nowicjatu, a następnie formacji seminaryjnej uzyskał magisterium z teologii i przyjął święcenia kapłańskie w dniu 12 czerwca 1979 r. Po święceniach przez dwa lata pracował duszpastersko jako wikariusz, po czym w 1981 r. podjął studia specjalistyczne na Wydziale Prawa Kanonicznego Akademii Katolickiej w Warszawie. W 1984 r. uzyskał tytuł magistra prawa kanonicznego, a w 1987 r. stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego. W tym samym roku został zatrudniony na stanowisku adiunkta na tymże Wydziale, jednocześnie podjął pracę jako wykładowca prawa kanonicznego w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie i Krakowie, a także w Instytucie Teologiczno-Pastoralnym w Rzeszowie. W czerwcu 2000 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego, a w grudniu 2001 r. nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego. W dniu 19 grudnia 2014 r. Prezydent RP nadał mu tytuł profesora nauk prawnych. Przez wiele lat był kierownikiem Katedry Prawa Małżeńskiego i Rodzinnego, a w latach 2012–2019 pełnił

urząd Dziekana Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW. Podczas 35-letniej pracy dydaktycznej prowadził wykłady i ćwiczenia z kanonicznego prawa małżeńskiego i rodzinnego materialnego i procesowego, z posługi nauczania, z prawa zakonnego, z kanonicznego prawa karnego, z praw wiernych, z metodologii prawa kanonicznego oraz z prawa wyznaniowego. Bibliografia jego prac naukowych obejmuje trzy książki, sześć książek pod redakcją, 80 artykułów, 51 recenzji, 16 haseł encyklopedycznych i słownikowych oraz 24 sprawozdania z sesji naukowych. Jest promotorem 19 prac doktorskich i 170 prac magisterskich.

Druga część Księgi pamiątkowej zawiera 31 artykułów głównie polskich kanonistów i prawników z zakresu różnych zagadnień z prawa kanonicznego, a także prawa kanonicznego o sakramentach, kanonicznego prawa małżeńskiego oraz prawa polskiego i wyznaniowego. Lista ludzi nauki, którzy zechcieli wpisać się na listę autorów tej księgi obejmuje – jak wspomniano – 31 osób, reprezentujących różne polskie środowiska naukowe. Są wśród nich m.in.: o. Tomasz Gałkowski OP, ks. Tomasz Rozkrut, ks. Sylwester Kasprzak SVD, ks. Józef Wroceński SCJ, ks. Marek Saj CSSR, ks. Piotr Majer, o. Dariusz Borek OCarm, o. Wiesław Kiwior OCD, ks. Zbigniew Janczewski, ks. Arkadiusz Domaszek SDB, ks. Krzysztof Burczak, ks. Jerzy Szytchmiller, ks. Józef Krzywda CM, ks. Ginter Dzierżon, ks. Rafał Kamiński CSMA, ks. Piotr Ryguła, ks. Janusz Gręźlikowski i ks. Tomasz Białobrzeski. Wszyscy autorzy pragnęli swoim słowem pisanim – odnoszącym się wprost do jubilata (jak ks. prof. Wojciech Góralski) czy też do jakiegoś podejmowanego przez siebie zagadnienia opisanego w artykule – włączyć się w dzieło oddania szacunku księdzu profesorowi Stawniakowi i dołączyć do grona osób dziękujących za kształt jego obecności w życiu Kościoła w Polsce, uniwersytetu i w rozwój polskiej kanonistyki.

Tematyka opracowań poszczególnych autorów jest wieloaspektowa i obejmuje szeroki wachlarz zagadnień zasadniczo z prawa kanonicznego. Na szczególne zauważenie zasługuje kilkanaście opracowań: T. Rozkruta, *Geneza i znaczenie tytułu Doktor Kościoła* (s. 109–122); ks. Sylwestra Kasprzaka SVD, *Zbawcza funkcja prawa kanonicznego* (s. 139–151); ks. Józefa Wroceńskiego SCJ, *Ochrona życia jako wartość nadrzędna w prawie kanonicznym i polskim* (s. 165–182); o. Marka Saja CSSR, *Działania papieża Franciszka na rzecz ochrony małoletnich przed wykorzystaniem seksualnym* (s. 183–196); Justyny Krzykowskiej, *Ochrona danych osobowych w sądach kościelnych w Polsce* (s. 223–234); ks. Pawła Czyrni-

ka, *Udzielanie sakramentów osobom ochrzczone, żyjącym w związkach niesakramentalnych, a w szczególności pokuty i pojednania* (s. 335–347); ks. Rafała Kamińskiego SCMA, *Subdelegacja uprawnień do asystowania przy zawieraniu małżeństw* (s. 407–416); Katarzyny Majchrzak, *Prawo do godziwego wynagrodzenia za pracę w świetle przepisów Kodeksu pracy* (s. 479–489).

Prezentowana księga jubileuszowa jest od strony edytorskiej dziełem pięknie wydanym i ważnym z punktu widzenia publikacji z zakresu prawa kanonicznego i prawa cywilnego. Ważnym jej elementem jest zamieszczenie krótkiej noty biograficznej o autorach poszczególnych opracowań, co pozwala czytelnikowi bliżej poznać autorów tekstów i zorientować się, kim są w świecie nauki i uniwersytetu. Lektura poszczególnych artykułów i przedłożeń jest interesująca i odkrywczą, stąd warto sięgnąć do prezentowanej księgi pamiątkowej, która jest kopalnią wiedzy z zakresu prawa kanonicznego i polskiego. Wielość zebranych opracowań ujętych w jednym tomie i to znaczących autorów polskiej kanonistyki, podejmujących aktualne i ważne zagadnienia, daje czytelnikowi możliwość dotarcia do fachowej wiedzy prawnej. Jednocześnie przybliża osobę i dorobek naukowy i dydaktyczny ks. prof. Henryka Stawniaka oraz ukazuje i promuje środowisko kanonistów polskich. Stąd z uznaniem należy odnieść się do podjętej przez Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, jak i redaktorów Księgi, inicjatywy zredagowania i wydawania tego rodzaju publikacji, która zauważa i podkreśla zasługi tego, któremu została dedykowana, jak też ubogaca czytelnika i polski rynek wydawniczy.